

Ett initiativärende gällande formerna för ändring av en försäkringskassas beslut om bilstöd

---

Den 2 oktober 2003 meddelade *JO Lundin* ett beslut med följande innehåll.

Bakgrund

Vid min inspektion av Stockholms läns allmänna försäkringskassa, kontorsområde Huddinge, den 15 maj 2003 (JO:s dnr 1766-2003) granskades bl.a. handläggningen av ärenden rörande bilstöd.

I ett ärende hade socialförsäkringsnämnden den 29 april 2003 beslutat att bevilja den försäkrade bilstöd. En tjänsteman hos kassan fattade den 2 maj 2003 beslut om förmånens storlek och beviljade den försäkrade helt grundbidrag (60 000 kr). Den 13 maj 2003 fattade tjänstemannen beslut om halvt grundbidrag (30 000 kr). Beslutet skulle enligt dess lydelse ersätta beslutet från den 2 maj 2003.

Utredning

Med anledning av vad som framkommit i ovan nämnda ärende beslutade jag att inom ramen för ett initiativärende utreda saken.

Försäkringskassan anmodades att yttra sig. I sitt svar anförde kassan genom direktören AA i huvudsak följande.

Bilstöd kan enligt 5 § andra stycket 2 förordningen (1988:890) om bilstöd till handikappade lämnas till förälder till handikappat barn.

Helt grundbidrag lämnas enligt 6 § förordningen med högst 60 000 kr till bidragsberättigad som avses i 5 § första stycket. Halvt bidrag lämnas med högst 30 000 kr till bidragsberättigad som avses i 5 § andra stycket.

I förevarande ärende har bilstöd beviljats till en förälder till ett handikappat barn. Endast halvt grundbidrag kan därmed utges. I försäkringskassans beslut den 2 maj 2003 har dock helt grundbidrag beviljats. Detta beslut är därmed felaktigt. Den möjlighet försäkringskassan har att på eget initiativ ändra beslut i ärende om försäkring är enligt 20 kap. 10 a § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL). Försäkringskassan skulle alltså i förevarande ärende inte ha ersatt det tidigare beslutet med ett nytt utan gjort en ändring enligt 20 kap. 10 a § AFL.

Vidare kan det finnas skäl att anföra följande.

Enligt 20 kap. 10 a § tredje stycket AFL får ett beslut inte ändras till den försäkrades nackdel såvitt gäller förmån som förfallit till betalning och ej heller i annat fall om det finns synnerliga skäl mot det.

En förmån anses ha förfallit till betalning när den är tillgänglig för lyftning.

Bilstöd betalas inte ut i och med beslutet om bilstödets storlek. Ett antal andra förutsättningar skall vara uppfyllda för att utbetalning skall kunna ske. Något hinder enligt 20 kap. 10 a § tredje stycket AFL för att ändra beslutet den 2 maj 2003 torde mot denna bakgrund inte ha förelegat.

Sammanfattningsvis kan konstateras att försäkringskassan agerat felaktigt då ett bilstödsbeslut ersatts med ett annat. Med anledning av vad som framkom vid JO:s inspektion har man på lokalkontoret bland berörd personal gått igenom hur beslut skall ändras. Försäkringskassan vill också anföra att kassan även fortlöpande från centralt håll informerar om bland annat reglerna om ändring av beslut.

Bedömning

Försäkringskassan har på eget initiativ kunnat ändra det felaktiga beslutet från den 2 maj 2003 endast med stöd av 20 kap. 10 a § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) jämförd med 5 § lagen (1988:360) om handläggning av ärenden om bilstöd till handikappade. I den förstnämnda bestämmelsen anges ett antal förutsättningar för att ett beslut skall ändras.

Försäkringskassans beslut den 13 maj 2003 skall enligt sin ordalydelse ersätta beslutet från den 2 maj 2003. Det saknas upplysning om med vilket lagstöd det tidigare beslutet har ändrats, och det framgår inte heller vilka överväganden som har föregått ändringsbeslutet. Försäkringskassan har genom att inte uttryckligen tillämpa 20 kap. 10 a § AFL förfarit felaktigt i detta fall. Detta ger i sin tur upphov till komplicerade förvaltningsrättsliga frågor, t.ex. hur det skulle kunna omprövas eller överklagas. Dessa frågor finner jag dock inte anledning att närmare gå in på i detta sammanhang.

Med dessa påpekanden avslutas ärendet.